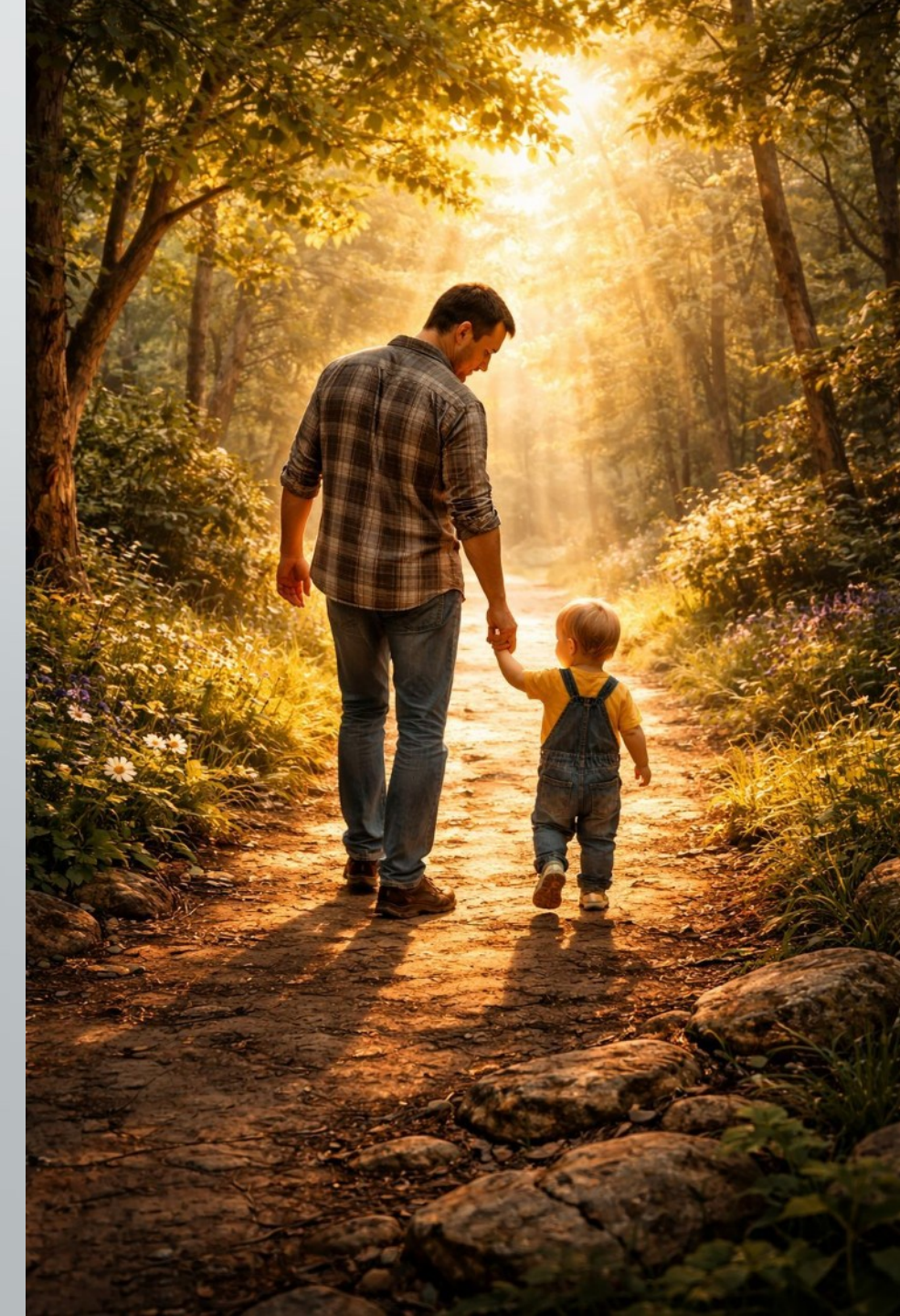

Projekt člověk

8. část: Jak žít v našem světě

Opakování z minula:

- Proč Bůh soudí: Boží soud není opakem lásky, ale tím, jak láska vypadá, když narazí na zlo. Má dvě roviny: důsledek odloučení od Zdroje (smrt jako rozklad) a Boží přímý zásah do dějin.
- Lidská rovina soudu: Bůh často jedná skrze řád a instituce, které ustanovil. Osobní pomstu zakazuje, „oko za oko“ je omezením odplaty, ne výzvou k ní. Spravedlnost je nutná, ale není v našich rukou.
- Příkaz zničit Kanánské národy patří k nejtěžším místům Bible a nemá smysl to zlehčovat. Pevné body: soud přišel po staletích trpělivosti, nebyl návodem pro všeobecné jednání. Mnoho ale nevíme a jako Job stojíme před otázkou důvěry.
- Proč soudy vypadají různě: Bůh není automat, ale Otec, který reaguje na konkrétní situaci. Přesto se vrací stálý vzorec: trpělivost, varování, čas k obrácení a zásah s ohledem na život (Sodoma, Egypt, exil, Ninive).
- Ananiáš a Safira: Kritický okamžik v zrodu církve a satanova strategie otrávit společenství pokrytectvím. Nešlo o ponechané peníze, ale o vědomou lež. Text mluví o fyzické smrti, o věčném osudu mlčí.
- Bůh nikoho nenutí do vztahu, a právě proto má lidské rozhodnutí skutečnou váhu. Bible nekončí zavržením, ale pozváním: „Kdo chce, ať přijme vodu života zdarma“ (Zj 22,17). Hlavní otázka zní: zvolíš život?

Příslloví izraelského krále Šalomouna, syna Davidova, k poznání moudrosti a kázně, k porozumění řečem rozumným, k přijetí rozumné kázně, spravedlnosti, práva a přímosti, aby dala prostoduchým chytrost a mládenci poznání a rozvahu. Ať je slyší moudrý a přibude mu bystrosti, ať rozumný získá schopnost vést, aby dokázal porozumět přísloví a podobenství, slovům moudrých i jejich hádankám. Počátek poznání je bázeň před Hospodinem, moudrostí a kázní pohrdají hlupáci.

(Př 1:1 – 7 CSP)

Blahoslavený je člověk, který našel moudrost, člověk, který získal rozumnost. Neboť zisk z ní je lepší, nežli zisk ze stříbra a její výnos je nad zlato. Je vzácnější nežli drahokamy, nic z toho, po čem toužíš, se jí nevyrovná. V její pravici jsou dlouhá léta a v její levici bohatství a sláva. Její cesty jsou cesty příjemné, všechny její stezky jsou pokoj. Je stromem života pro ty, kdo se jí chopí, ti, kdo se jí drží, jsou šťastní.

(Př 3:13 – 18 CSP)

- Příslloví není sbírka pravidel, učí přemýšlet, luštit hádanky, rozumět tomu co kdo říká. Otevřeně mluví o práci, řeči, penězích, rodině, přátelství, hněvu, sexualitě, výchově i poučitelnosti.
- Příslloví předpokládají, že stvořený svět má určitý řád. Některé způsoby jednání život rozhojňují a jiné jej rozkládají. Tento řád je skutečný a potřebujeme jej poznávat a ukázněně se jím řídit.
- Moudré jednání obvykle podporuje život a hloupost obvykle přináší škodu. Pilný člověk mívá lepší vyhlídky než líný. Pravdomluvný buduje pevnější vztahy než lhář. Kdo ovládá svůj hněv, způsobí méně škody. Kdo přijímá radu a napomenutí, může se poučit a vyhnout pohromě.

Viděl jsem všechny skutky, které byly vykonány pod sluncem, a hle, to vše je marnost a honba za větrem. Co je zkrivené, nelze narovnat a nedostatek nelze sečíst. Takto jsem hovořil se svým srdcem: Hle, já jsem rozšiřoval a nabýval moudrosti nad každého, kdo byl v Jeruzalémě přede mnou. Mé srdce užilo množství moudrosti a poznání. Uložil jsem tedy svému srdci, aby poznalo moudrost a poznalo i ztřeštěnosti a pomatenost. Poznal jsem, že také tohle je honička za větrem.

(Kaz 1:14 – 17 CSP)

Stejně tak tohle všechno platí pro každého: Stejný úděl má spravedlivý i ničema, dobrý a čistý i nečistý, obětující i ten, který neobětuje; jak je tomu s dobrým, tak i s hříšníkem, s tím, který přísahá, tak jako s tím, kdo se přísahy bojí. Na všem, co se děje pod sluncem, je zlé to, že všichni mají stejný úděl, a pak i to, že srdce lidských synů je plné zla. Po celý život mají v srdci ztřeštěnost a potom odcházejí k mrtvým.

(Kaz 9:2 – 3 CSP)

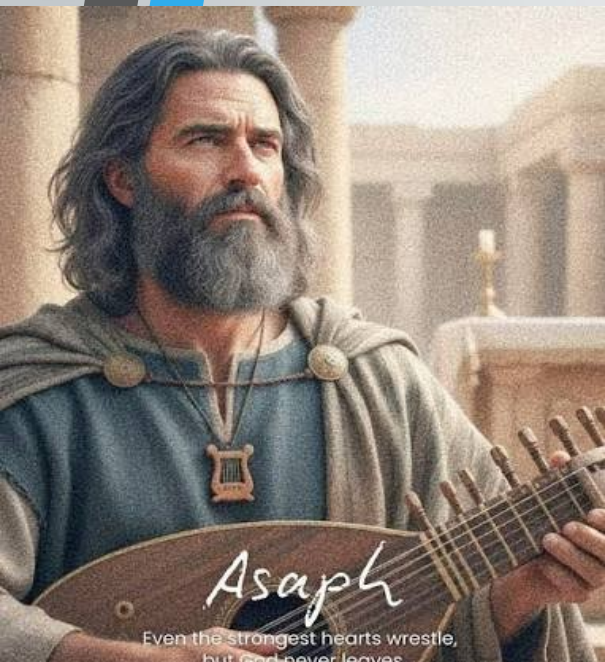

- Kazatel popisuje obvyklou lidskou existenci mezi pádem a budoucí obnovou.
- Moudrý člověk může zemřít mladý. Poctivý může zchudnout. Nespravedlivý může zestárnout v pohodlí. Jedna nehoda může zničit roky dobré práce.
- Je to svět, v němž stále září Boží добрota, ale zároveň v něm působí pomíjivost, nespravedlnost a smrt. Je to dočasné místo na němž máme hledat Boha.
- Kazatel nepopírá řád – ukazuje jeho hranice. Vidí pomíjivost, nespravedlnost a smrt. Ví, že mezi tím, jak člověk jedná, a tím, co se mu v životě stane, není vždy přímá a okamžitá souvislost. Život proto není jednoduchá rovnice.

Žalm Asafův. Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k lidem čistého srdce! Ale já ... mé nohy málem uklouzly, mé kroky téměř klopýtly, neboť jsem záviděl namyšleným, když jsem viděl, jak se daří ničemům. Vždyť nejsou spoutáni, aby směřovali k smrti, jejich tělo je tučné, lidské trápení se jich netýká, nebývají postiženi jako ostatní, a tak je pýcha jejich náhrdelníkem; násilí je halí jako oděv....

Hle, takoví jsou ničemové. Pořád bezstarostně rozmnožují majetek. Jistě, zbytečně jsem udržoval své srdce v čistotě a umýval dlaně v nevinnosti! Denně dostávám rány -- a po ránu pokárání. Kdybych řekl: Budu mluvit jako oni, byl bych nevěrný pokolení tvých synů. Když jsem přemýšlel, jak to pochopit, připadalo mi to obtížné. Až když jsem vstoupil do Božích svatyní, pochopil jsem jejich konec...

Nicméně jsem stále u tebe. Uchopils mě za pravici, povedeš mě podle svého úradku a pak mě přijmeš do slávy... **(Ž 73 CSP)**

- Lidem, kteří nehledají Boha, se často daří. Jsou zdraví, sebejistí a úspěšní. Mluví povýšeně. Zneužívají moc. Zdá se, že jim jejich jednání prochází.
- Asaf mezitím usiluje o čisté srdce a trpí. Jak to že má člověk, který podvádí, lepší život než ten, kdo se snaží jednat správně?
- Asaf se však nevzdává. Obrat přichází v Boží přítomnosti. Okolnosti se nezmění. Změní se perspektiva.
- Uvidí, že nejhlubším smyslem věrnosti není získat od Boha lepší život než ostatní. Cílem je Bůh sám – společenství s Ním.

Hospodin se pak Satana zeptal: Jestlipak sis všiml mého otroka Jóba? Neboť není na zemi jemu podobného, muže bezúhonného a přímého, bohobojného a odvracejícího se od zlého. Satan nato Hospodinu odpověděl: Bojí se snad Jób Boha bezdůvodně? Cožpak ty jsi neohradil jej, jeho dům a všechno, co má, ze všech stran? Nepožehnal jsi dílo jeho rukou a nerozhojnil se jeho statek na zemi? Avšak vztáhni nyní svou ruku a zasáhni vše, co má; určitě ti bude do tváře zlořečit.

(Jób 1:8 – 11 CSP)

Nato Jób Hospodinu odpověděl. Řekl: Vím, že dokážeš cokoliv a žádný plán pro tebe není nemožný. Kdo že je tento člověk, který bez rozmyslu zakrývá radu? Jistě, povídal jsem o něčem, co nikdy nepochopím. Ve srovnání se mnou jsou to obdivuhodné věci a nemohu je poznat. Řekl jsi: Nyní slyš, já promluvím. Zeptám se tě a ty mě pouč. Slyšel jsem tě jen z doslechu, a nyní tě vidělo mé oko. Proto odvolávám, lituji toho v prachu a popelu.

(Jób 42 – 6 CSP)

- Jóbův příběh ukazuje krajní situaci. Ten nejlepší člověk ze všech a trpí nejvíc ze všech. Vše udělal správně a výsledek je katastrofa.
- Miluje Job Boha, nebo pouze jeho dary? Kupuje si Bůh lásku svých dětí?
- Jeho přátelé vytvářejí jednoduchou rovnici: „Přiznej skrytou vinu, naprav se a Bůh ti požehná.“ Job ji odmítá. Křičí k Bohu, zoufale a místy troufale.
- Jób ale nedostal vysvětlení. Setkal se s Bohem a uviděl jeho velikost.
- Setkání s Bohem je nejlepší odpověď na všechny naše otázky a bolesti

Když není rozsudek nad zlým činem vykonán rychle, srdce lidských synů se díky tomu nadme, takže páchají zlo.

(Kaz 8:11 CSP)

Pán neotálí s naplněním svého zaslíbení, jak si někteří myslí, nýbrž je k vám shovívavý, nechtěje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.

(2P 3:9 CSP)

- Po pádu Bůh nenechal svět ani rájem, ani peklem. Zachoval jej jako prostor hledání. Zůstává v něm dost dobra, aby připomínalo Stvořitelovu štědrost, a dost bolesti, aby odhalovalo, že svět potřebuje uzdravení a člověk návrat.
- Bůh je ve světě přítomný, ale je skrytý. Tím vytváří prostor svobody. Lidské volby tak odhalují jejich nitro a nejsou pouhou reakcí na viditelnou odměnu nebo trest.
- Odložený soud i odměna dávají čas k opravdovému pokání a současně dovoluje zlu ukázat jeho pravou tvář. Skutečné motivy lidí tak mohou vyjít najevo.
- Svobodný prostor má však svou bolestnou cenu. Bezohledný člověk může získat výhodu před poctivým. Ale ukáže se také, kdo Boha skutečně miluje.
- Bůh nechce chytráky, kteří výhodně využívají jeho systém. Chce děti, které poznaly jeho dobrotu a chtějí být s ním kvůli němu samému.

Jdi, jez v radosti svůj chléb a pij v dobrém rozmaru své víno, protože Bůh dávno našel zalíbení ve tvém díle. Ať je tvé roucho v každé době bílé a na tvé hlavě ať není nedostatek oleje. Užívej života se ženou, kterou sis zamiloval, po všechny dny tvého marného života, které ti Bůh dal pod sluncem, všechny dny tvé marnosti, protože to je tvůj podíl ze života a ze tvé námahy, když se namáháš pod sluncem.

(Kaz 9:7 – 9 CSP)

Nepropadněte tedy starostem a neříkejte: ‚Co budeme jíst?‘ nebo: ‚Co budeme pít?‘ nebo: ‚Co si oblečeme?‘ Neboť o to všechno horlivě usilují pohané. Vždyť váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. Hledejte však nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.

(Mat 6:31 – 33 CSP)

- Kazatel sice vidí pomíjivost, útisk a smrt, ale nerezignuje na život.
- Smyslem života není tento svět ovládnout, nebo se snažit naklonit si Boha. On nás už miluje. Máme jej hledat a učit se žít s ním.
- Jídlo, práce, vztahy, odpočinek a radost nejsou konečným smyslem života. Jsou však skutečnými dary ze kterých se máme s vděčností radovat. Jsou nám také posilou a připomínkou na cestě domů.
- Máme tedy věrně jednat v tom, co nám bylo svěřeno, zůstat věrní i když z toho neplynou žádné výhody, svěřit Bohu to, co nemůžeme ovlivnit, a s vděčností přijímat jeho dary.

Závěrečné shrnutí:

- Moudrost není mechanické používání pravidel. Bible obsahuje skutečné pokyny, ale není sbírkou zákonů. Bůh chce formovat člověka, který rozumí jejich smyslu a dokáže v konkrétní situaci chránit pravdu, lásku a život.
- Přísloví ukazují obvyklý řád života, Kazatel jeho hranice a Job situaci, v níž se zdá, že neplatí nic. Život pod sluncem je pomíjivý a neovladatelný. Přesto v něm zůstávají dobré Boží dary.
- Boží skrytost není opuštěním. Bůh je přítomný, ale jeho působení není vždy natolik zjevné, aby lidskou odpověď učinilo nedobrovolnou. Odložený soud odhaluje srdce. Charakter se ukazuje tam, kde odměna ani trest nepřicházejí okamžitě.
- Věrnost se pozná bez okamžité odměny. Kdyby dobro vždy automaticky přinášelo výhodu, poslušnost by se snadno změnila v obchodní strategii.
- Asaf (Ž 73) téměř opustil věrnost kvůli úspěchu svévolníků. V Boží blízkosti však poznal jejich konec a objevil, že jeho největším dobrem je Bůh sám.
- Job ukazuje věrnost bez odměny a úplného vysvětlení. Jeho víra nespočívá v mlčení, ale v tom, že svůj protest stále obrací k Bohu a odmítá jej opustit.
- Máme jednat moudře, zůstat věrní bez okamžité výhody, svěřovat Bohu to, co nedokážeme kontrolovat, a přijímat jeho dary s vděčností.

Pomocné otázky na skupinky

- 1) Jak se navzájem doplňují Přísloví, Kazatel a Job? Který jejich hlas máš sklon přehlížet?
- 2) Proč nelze z biblických přísloví udělat určující rovnici pro posuzování každého lidského života?
- 3) Jaký je rozdíl mezi Boží skrytostí a skutečnou Boží nepřítomností?
- 4) Co o člověku odhaluje jeho jednání ve chvíli, kdy si myslí, že jej nikdo nevidí nebo že mu nehrozí žádný soud?
- 5) Proč může odložený soud současně poskytovat čas k pokání a prostor k dalšímu zlu?
- 6) Co Asaf v Žalmu 73 objevil v Boží přítomnosti? Proč jeho skutečným řešením nebyla pouze budoucí odměna?
- 7) V čem spočívala Jobova věrnost, přestože protestoval a kladl Bohu těžké otázky?